

De Tweede Kamer  
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie  
t.a.v. Rianne Letschert  
Postbus 20018 2500 EA Den Haag

Datum: 10 december 2025

Betreft: Manifest financiële sector aan informateur

Geachte informateur, beste mevrouw Rianne Letschert,

Namens een brede coalitie van koepelorganisaties bieden wij u hierbij het manifest aan omtrent het versterken van het concurrentievermogen van Nederland. In het manifest brengen wij de gezamenlijke zorgen en aanbevelingen onder uw aandacht die volgens ons cruciaal zijn om de Nederlandse economie toekomstbestendig te maken.

Wij verzoeken u vriendelijk om de inhoud van het manifest te betrekken bij de onderhandelingen en de formatie van het nieuwe kabinet. Wij zijn ervan overtuigd dat samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven, financiële sector, en maatschappelijke organisaties noodzakelijk is om de concurrentiekracht van Nederland te waarborgen en antwoord te geven op de grote uitdagingen waar Nederland voor staat.

Mocht u nadere toelichting wensen, dan lichten wij onze inzichten graag toe in een persoonlijk gesprek.

Met vriendelijke groet

Medy van der Laan,  
Voorzitter

namens de betrokken partijen

- Association of Private Treasurers (APT)
- Brainport Eindhoven
- Dutch Advisory Committee Securities Industry (DACSI)
- Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS)
- Euronext Amsterdam
- Nederlandse Vereniging van Banken (NVB)
- Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen (NVP)
- Verbond van Verzekeraars
- Vereniging van Vermogensbeheer & Advies (VV&A)

Gustav Mahlerplein 29-35  
1082 MS Amsterdam  
[www.nvb.nl](http://www.nvb.nl)

**sterke banken  
sterke samenleving**

## Voor een gezonde Nederlandse welvarende economie is een concurrerende en sterke financiële sector nodig.

Dit vraagt om:

- **stabiliteit en voorspelbaarheid van beleid en prioriteit;**
- **een gelijk speelveld binnen Europa;**
- **actief beleid van Nederland voor een sterke financiële hub;**
- **toezichthouders met oog voor innovatie en concurrentie;**
- **een nationale investeringsinstelling die het investeringsklimaat en verdienvermogen van Nederland versterkt.**

Nederland is een welvarend land. Onze brede welvaart is sterk verbonden met het bedrijfsleven en de mensen die daar werkzaam zijn. Voor het toekomstig verdienvermogen van Nederland is het belangrijk dat bedrijven kunnen blijven starten en doorgroeien, dat buitenlandse bedrijven zich hier kunnen vestigen, groeien en dat ons bedrijfsleven internationaal kan blijven concurreren. Maar geopolitieke ontwikkelingen creëren instabiliteit en macro-economische vooruitzichten zijn gematigd. Nederland moet daarom inzetten op grotere economische veerkracht, met een eigen kritieke infrastructuur op het gebied van onder meer digitalisering, defensie, en de duurzame energietransitie.

De financiële sector ondersteunt deze ambities, door investeringen in en financiering van overheden, bedrijven en consumenten mogelijk te maken. Nederland kent van oudsher een sterke financiële sector die een cruciale rol speelt voor onze economie. We beschikken over een veelzijdig ecosysteem van banken, verzekeraars, beleggingsondernemingen en -instellingen en marktinfrastructuur zoals beurzen en handelsplatformen. De opkomst van de sterke fintechsector in Nederland is een direct resultaat van onze hoogwaardige (financiële) infrastructuur. Op hun beurt versterken innovaties vanuit fintech en andere financiële dienstverleners de internationale concurrentiepositie van Nederland. Onze sector kan zich meten met andere grote financiële centra in Europa zoals Frankfurt en Parijs. We bieden werk aan circa 224.000 mensen, versterkt door IT-bedrijven, consultancy, advocatuur en accountancy.

Dankzij die sterke en diverse financiële sector beschikt Nederland over een goede uitgangspositie. De afgelopen 15 jaar hebben financiële dienstverleners samen met toezichthouders een breed palet aan maatregelen genomen. Dit resulteerde in een solide fundament dat tijdens bijvoorbeeld de coronaperiode zijn waarde heeft bewezen. Financiële dienstverleners lieten zich toen zien als betrouwbare partner voor maatschappelijke stabiliteit. De aanwezigheid van een sterke financiële sector is een van de redenen waarom internationale ondernemingen zich hier willen vestigen.

Om de financiële sector haar rol te laten blijven spelen ten behoeve van ons duurzaam verdienvermogen en onze brede welvaart in stand te houden zijn acties en maatregelen nodig. Ons financiële ecosysteem staat namelijk onder toenemende druk. Door beleidskeuzes met een rigide nul-risico benadering, (inter)nationale regelgeving en vanwege de toegenomen concurrentie vanuit andere landen waar overheden hun financiële sector actief stimuleren.

### 1. Stabiliteit en voorspelbaarheid van beleid als prioriteit

Voorspelbaarheid is essentieel voor financiële bedrijven en een randvoorwaarde voor een gezonde economie. De financiële sector werkt met langjarige contracten en investeringen, vaak binnen een internationale context. Onverwachte beleidswijzigingen ondermijnen het vertrouwen in een stabiel investeringsklimaat. Dit belemmert ondernemerschap en innovatie. Daarom roepen wij de overheid op te zorgen voor stabiel langjarig overheidsbeleid, met lastenluwe en simpele regelgeving, waarbij de financiële sector op gelijke voet met de rest van het bedrijfsleven wordt belast.

Voorbeeld: Onverwachte beleidswijzigingen – zoals bij de dividendbelasting, 30%-regeling voor buitenlands talent, bankenbelasting, lucratief belang en minimumkapitaalregel – schaden het vertrouwen in Nederland als stabiele uitvalsbasis voor financiële instellingen en het bredere bedrijfsleven.

## 2. Een gelijk speelveld binnen Europa

Voor Nederlandse instellingen moeten dezelfde spelregels gelden als hun Europese concurrenten. In de praktijk is dit niet het geval. Nederland kiest regelmatig om Europese regelgeving strenger nationaal in te vullen, geen gebruik te maken van lidstaatopties, of aanvullende eisen te stellen die andere landen niet kennen. Hierdoor kennen Nederlandse instellingen een hogere regel en toezichtsdruk, en staan ze in de Europese en mondiale concurrentiestrijd met 1-0 achter. Wij pleiten ervoor om nationale koppen te schrappen die zorgen voor een ongelijk speelveld, met uitzondering van nationale koppen die afgewogen het klantbelang dienen.

Voorbeeld: Nederland hanteert extra buffereisen voor woninghypotheken en rekent hogere toezichtskosten dan andere lidstaten. Ook hanteert Nederland een strengere variant van de EU-maatregelen voor het beperken van renteaftrek op vreemd vermogen. Dit soort strengere eisen ontmoedigt financiële instellingen om zich hier te vestigen en riskeert dat instellingen bij fusies en overnames ervoor kiezen om de hoofdvestiging in een ander land te laten.

## 3. Actief beleid van NL voor een sterke financiële hub

Terwijl landen als Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Litouwen hun financiële centra doelgericht versterken, blijft Nederland achter. Voor een concurrerende financiële sector is een koerswijziging noodzakelijk. Verminder regeldruk, voorkom nationale verzwaringen van Europese buffereisen, creëer meer ruimte voor ondernemerschap en positioneer Nederland als een als financiële hub. Verbeter de toegang voor talent door te investeren in talentontwikkeling én in een (fiscaal) klimaat waarbij Nederland aantrekkelijk blijft voor internationaal talent. Ontwikkel een 'regulatory sandbox' zodat producten en diensten op basis van nieuwe technologie en data sneller op de markt kunnen komen.

Voorbeeld: Nederland hanteert een beperking op variabele beloningen die tot vijf keer strenger is dan in andere EU-landen. Bovendien geldt deze beperking voor alle functies, terwijl elders in Europa alleen risico-creërende functies onder deze regels vallen. Dit maakt het voor Nederlandse financiële instellingen lastig om gekwalificeerd personeel aan te trekken, bijvoorbeeld in IT en fintech functies.

## 4. Toezichthouders met oog voor innovatie en concurrentie

Nederlandse toezichthouders zijn praktisch ingesteld en goed benaderbaar. Dit heeft ertoe geleid dat na de Brexit verschillende financiële instellingen zich in Amsterdam hebben gevestigd in plaats van Londen. Dit heeft de positie van Nederland als belangrijk centrum van de Europese kapitaalmarkten versterkt. De afgelopen jaren ervaren instellingen knelpunten en het verschilt per financieel aanbieder hoe aantrekkelijk Nederland is. Hierdoor hebben veel buitenlandse banken niet gekozen voor Nederland, maar voor Frankfurt of Parijs. Aandacht voor proportionaliteit, concurrentiekracht en innovatie lijkt in Nederland soms te ontbreken. Ook omdat Nederlandse toezichthouders hun toezichtstaken vaak strikter interpreteren en uitvoeren dan andere lidstaten. Wij pleiten ervoor dat DNB en AFM explicieter rekening houden met de impact van hun taakopvatting en beleidskeuzes op het concurrentie- en innovatievermogen van de financiële sector.

Voorbeeld: DNB legt Nederlandse banken de hoogste buffers in de EU op voor macro-economische risico's. De AFM hanteert een interpretatie van de ELTIF-richtlijn die ervoor zorgt dat het ELTIF-paspoort in ons land nauwelijks wordt afgegeven, waar in andere landen dit wel gebeurt.

## 5. Een nationale investeringsinstantie die het investeringsklimaat en verdienvermogen van Nederland versterkt

Een Nationale investeringsinstantie (NII) kan een bijdrage leveren aan het toekomstige verdienvermogen van Nederland, mits goed vormgeven. Die NII dient zich daarbij te richten op projecten en ondernemingen die maatschappelijk noodzakelijk zijn, maar die via reguliere marktfinanciering lastig zijn te financieren. Voorbeelden hiervan zijn innovatieve startups- en scale-ups met lange ontwikkelrisico's en complexe maatschappelijke transitie's. De instelling moet het bestaande financieringslandschap aanvullen vanuit een heldere scope, en professionele aansturing. Deze vorm van publieke financiering kan zo een aanvulling zijn op de markt en het bestaande ecosysteem.

versterken, zonder de markt te verstoren. Om versnippering en inefficiëntie te voorkomen, is goede afstemming met bestaande publieke instrumenten cruciaal. Betrek daarom de financiële sector goed bij de vormgeving van een NII.

De activiteiten die voortvloeien uit een Nationale investeringsinstantie raken aan een efficiënte inrichting van het geheel aan publieke en private financiering van en investering in het vermogen van Nederland. Wij leveren hier graag een bijdrage aan en gaan graag in gesprek over de vormgeving, reikwijdte en bedrijfsvoering, van een dergelijke instelling.

### **Ter ondersteuning van bovenstaand manifest hierbij een aantal feiten en cijfers over de Nederlandse financiële sector**

Het **nationaal aandeel in de economie** was in 2023 5,4%, terwijl dit in 2010 nog 8,9% bedroeg. Hiermee is de **bruto toegevoegde waarde aan de Nederlandse economie ruim € 48 miljard in 2024**. De sector is qua werkgelegenheid goed voor **ruim 224000 mensen in Nederland**.

De Nederlandse fintech sector bestaat uit ruim **768 bedrijven, waarvan 61 internationaal**, goed voor ca. 38.000 banen.

**1,9 miljoen** Nederlandse huishoudens beleggen zelf bij een vermogensbeheerder. Dit is ongeveer een kwart van alle huishoudens. Daarnaast hebben **11,5 miljoen** Nederlanders een pensioen belegd via een Nederlandse vermogensbeheerder. Met een gemiddeld historisch rendement van 5,2% (na inflatie) op aandelen behouden mensen hun koopkracht op de lange termijn.

Tussen 2007 en 2024 ontvingen Nederlandse bedrijven in totaal **€ 92 miljard aan private equity en venture capital**. Zo hebben **2.748 Nederlandse bedrijven** een private equity- of venture capital-investeerder als aandeelhouder. **Bij deze bedrijven werken 790.000 mensen** en kennen een groei in werkgelegenheid van +5,3% per jaar (2023, tegenover een landelijke groei van +1,6%).

Door data-gedreven technologie en concurrentie hebben marktpartijen de handelskosten op de beurs met zeker **met 50% verlaagd** (studie Vrije Universiteit 2016), wat goed is voor de vermogens- en pensioenopbouw van Nederlanders.

Nederlandse banken zijn de grootste financier van het mkb. De drie grootste banken verstrekken in totaal een **financiering aan het mkb van € 114,7 miljard (tot Q2 2025)**. Hiermee kunnen ondernemers verduurzamen, investeren in groei of nieuwe projecten starten. **3 miljoen huishoudens financieren hun koopwoning** via een bank.

Nederland kent **127 verzekeraars onder toezicht van DNB**. De verzekeringspremies die zij ontvangen zorgen ervoor dat zij voor ruim **€ 500 miljard** kunnen beleggen.

Jaarlijks helpen schadeverzekeraars klanten bij gemiddeld zo'n **100 duizend branden, 300 duizend waterschades** en een **miljoen schades** aan voertuigen. Op het gebied van Inkomensverzekeringen helpen verzekeraars in 2024 meer dan **100 duizend klanten** aan vervangend inkomen bij ziekte en arbeidsongeschiktheid en aan ondersteuning bij duurzame re-integratie.